

**Call for papers do kolejnego numeru „Polish Theatre Journal”:
Ekologie teatru**

Ogłaszamy otwarte zaproszenie do nadsyłania propozycji tekstów do kolejnego numeru dwujęzycznego pisma „Polish Theatre Journal”. Tematem call for papers do dziewiątego numeru są „Ekologie teatru”. Zapraszamy do nadsyłania propozycji tekstów do 31 stycznia 2020 roku.

Wydaje się, że zrozumieliśmy, że jesteśmy w momencie zwrotnym. Przyswoiliśmy informację, że zostało nam kilkanaście lat, aby zmienić diametralnie dotychczasowy model rozwoju i uratować ludzką cywilizację przed zapaścią. Niestety, wciąż kilku istotnych uczestników publicznej debaty decyduje się otwarcie zaprzeczać stawianym przez naukowców alarmistycznym diagnozom, a społeczne kwestionowanie bądź nie, zmian klimatycznych zaczyna polaryzować się wedle podziałów politycznych. Nie znaczy to, że nie jesteśmy zdolni do rzeczywistej zmiany naszego modelu funkcjonowania w jakiegokolwiek dziedzinie życia, także w sztuce. Ekologia teatru w Polsce kojarzy się wciąż głównie z poszukiwaniami parateatralnymi Jerzego Grotowskiego z lat 70. oraz z późniejszymi działaniami takich zespołów jak Ośrodek Praktyk Teatralnych „Gardzienice” czy Teatr Węgajty, interpretowanymi na dodatek niemal wyłącznie w kontekście „ekologii międzyludzkiego”. Nie odrzucając tej sfery, chcemy jednocześnie zwrócić uwagę na pilne zadanie, jakim jest znacznie szersza refleksja nad ekologicznym wymiarem teatru w jego bardzo praktycznym i bardzo konkretnym wymiarze. Zachęcamy do przyjrzenia się temu, w jaki sposób współcześni twórcy i twórczynie podejmują tematy ekologiczne i mierzą się z wyzwaniem nie-antropocentryzmu, a także do rekonstekstualizacji historycznych zjawisk teatralnych za pomocą kategorii ekologicznych.

Oto pytania, które wydają nam się w tym kontekście ważne:

- jakie wartości są nam w teatrze naprawdę niezbędne i w wyniku jakich kulturowych ustaleń dajemy teatrom prawo do marnotrawienia środków oraz produkowania toksycznych odpadów w procesie produkcji spektakli teatralnych?
- jak wygląda(łby) slow-teatr tworzony według idei postwzrostu? Czy mógłby być na przykład współczesną zreinterpretowaną wersją teatru ubogiego?
- jakie wyzwania stawia dzisiaj krytyce teatralnej i badaniom teatralnym literacki nurt ekokrytyki?
- w jaki sposób teatr jako wspólnota, organizacja, instytucja realizowała/realizuje zasady ekologii społecznej, np. różnorodności kulturowej czy solidarności międzypokoleniowej?
- za pomocą jakich metod twórczych artyści teatru wcielali/wcielają idee ekologii mentalnej (Zob. Bateson, *Steps to an Ecology of Mind*)?

W szczególności oczekujemy na propozycje artykułów odpowiadających na powyższe pytania w odniesieniu do teatru polskiego, któremu nikt ich chyba jeszcze nie zadał.

Chcielibyśmy także zachęcić do podjęcia reinterpretacji historycznych propozycji i dokonań związanych z dziś definiowanymi ideami ekologicznymi. Sądzymy, że myśl i dokonania Mieczysława Limanowskiego, Juliusza Osterwy, Ireny Solskiej (jako założycielki spółdzielni aktorskiej), Jędrzeja Cierniaka i całego nurtu teatru ludowego, a także wspomnianych wyżej Jerzego Grotowskiego, OPT „Gardzienice”, Teatru Węgałty i innych zasługuje pod tym względem na szczególną uwagę. Z drugiej strony interesuje nas refleksja nad współczesnymi propozycjami artystów teatru (na przykład pracami Krzysztofa Garbaczewskiego czy Anny Karasińskiej) oraz innych sztuk performatywnych, w tym także wykorzystujących strategie performatywne artystów wizualnych (np. Teresa Murak, Cecylia Malik). Interesują nas także teatralne i performatywne aspekty protestów i innych akcji proekologicznych (protesty w obronie Puszczy Białowieskiej, strajk klimatyczny). Mówiąc krótko: chcielibyśmy w pierwszym numerze PTJ w roku 2020 stworzyć swoisty katalog aktywów i dokonań, ale także problemów i pytań, z którymi mierzy się polski teatr i sztuki performatywne w obliczu nadchodzącej katastrofy.

Krótkie propozycje tekstów (tak streszczenie, jak sam tekst może być napisany po polsku lub po angielsku) o objętości około **300 słów** prosimy przysyłać do redakcji na adres ptj@instytut-teatralny.pl lub przez stronę www.polishtheatrejournal.com (open system journal) **do 31 stycznia 2020.**

Prace przywoływane:

IPCC, *Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty*, red. Valérie Masson-Delmotte, Panmao Zhai, Hans-Otto Pörtner i in., In Press, 2018, <https://www.ipcc.ch/sr15>, dostęp: 20 grudnia 2019.

Climate Action Network Europe, *Off target, Ranking of EU countries' ambition and progress in fighting climate change*, 2018, http://www.chronmyklimat.pl/content/files/CAN_Off-target_report_FIN.pdf, dostęp: 20 grudnia 2019.

Bateson, Gregory, *Steps to an Ecology of Mind: Collected Essays in Anthropology, Psychiatry, Evolution, and Epistemology*, University of Chicago Press, 1972.

Wydawca
